

Välineitä sijaishuollossa kaltoinkohdeltujen auttamiseen

Turvallinen sijaishuolto

**OMA
BOXI**

ARJEN OSALLISUUDEN KORTIT

nuoren ja omaohjaajan väliseen työskentelyyn

Uuden edessä
Valtakunnalliset lastensuojelupäivät® 5.-6.10.2021

6.10.2021 Johanna Barkman & Tiia Hipp Pesäpuun X-ketju-hanke

Esityksen sisältö

- Esittelemme välineitä, jotka on kehitetty Pesäpuun X-ketju-hankkeessa yhdessä kokemusasiantuntijoiden kanssa.
 - X-ketju-hanke
 - Oma Boxi –arjen osallisuuden kortit nuoren ja omaohjaajan vuorovaikutuksen tueksi
 - Vakautumisryhmämalli
 - Arvot meissä –kohti mielen hyvinvointia

Väkivallattoman sijaishuollon turvaamiseen ja ylisukupolvisen kaltoinkohtelun katkaisemiseen *tarjoamalla ja kehittämällä tukimuotoja* lastensuojelun sijaishuollossa kaltoinkohtelua kokeneille henkilöille ja heidän läheisilleen sekä ehkäisemällä sijaishuollossa tapahtuvaa kaltoinkohtelua.

Päävisio

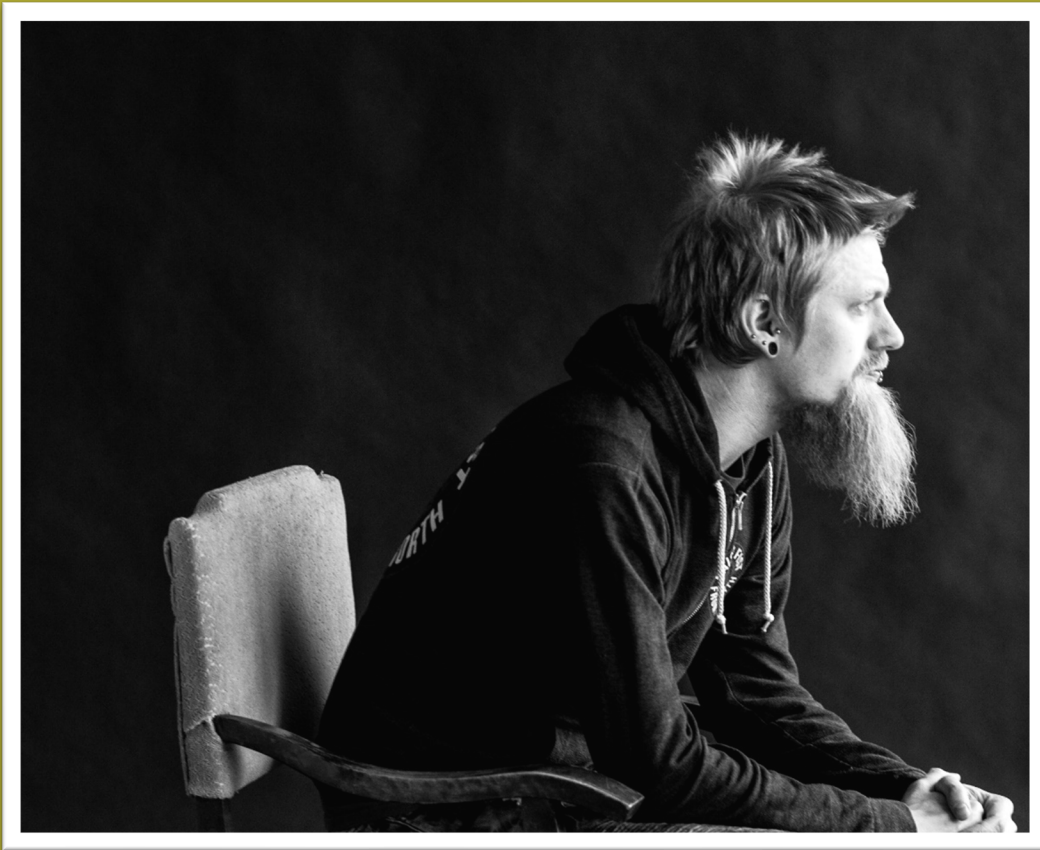
Väkivallattoman sijaishuollon turvaaminen

*"Jos trauma kantaa läpi elämän,
siirtää sen lapsilleen
ratkaistavaksi.
Kun pääsee selvittämään
kokemaansa, antaa se tunteille
vapautta."*

Läheisten
Kohtaamisen
foorumi 2020

KOHDERYHMÄT

Ensisijaisena kohderyhmänä ovat:

- 1)** Lastensuojelun sijaishuollossa kaltoinkohtelua kokeneet täysi-ikäiset henkilöt
- 2)** Lastensuojelun sijaishuollossa kaltoinkohtelua kokeneiden henkilöiden läheiset
- 3)** Sijaishuollon toimijat
- 4)** Aikuissosiaalityön ammattilaiset sekä muut yhdyspintojen ammattilaiset
- 5)** Nykyhetken käytäntöihin vaikuttavat päättäjät ja poliitikot

KUMPPANIT

Pesäpuu yhteistyössä Nuorten Ystävien, Traumaterapiakeskuksen, Suomen Akatemian Kokemuksen historian huippuyksikön (Tampereen yliopisto), Valtion koulukotien (THL) kanssa ja **uutena kumppanina THL:n lastensuojelun erityispalvelut (lastensuojelun osaamiskeskittymä ja väkivaltavastaisen työn osaamiskeskittymä)**

Auttamisen tavoite:

KOKEMUKSIEN VOIMAUTTAVALLA POLULLA

X-ketju auttaa haasteissa turvallisuuden, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kehällä. Auttamisen lisäksi x-ketjulaiset pääsevät omilla kokemuksillaan kehittämään toimintoja ja lastensuojelun sijaishuoltoa.

Yksittäisten henkilöiden tapaamiset ovat tuettua lastensuojelun kehittämistyötä. Sitä tehdään kasvokkain, puhelimitse, sähköpostitse ja virtuaalisesti. Tapaamiset voivat olla yksittäisiä tai useita kertoja tapahtuvia terapeuttisia keskusteluja.

Kohtaamisen foorumit on päivän kestävä tilaisuus, jossa pääpaino on selviytymisessä ja lastensuojelun kehittämisessä.

Aikamatkalla-elämäntarinakirja ja vertaisryhmien –kehittämistyö
Kokemusasiantuntijoiden ja ammattilaisten kanssa yhdessä kehitetty Aikamatkalla-elämäntarinakirja ja sen pohjalta toteutettu vertaisryhmäpilotti.

Vakautumisvertaistukiryhmä perustuu Traumaterapiakeskus ry:n kehittämään malliin, jota sovellamme sijaishuollossa kaltoinkohdelluiksi tulleiden hyväksi. Ryhmässä työskennellään *Vakautumisopas terapeuteille ja traumatisoituneille* oppaan mukaan.

Ennaltaehkäisemisen tavoite:
SUUNNITELMALLINEN JA KEHITTÄMISORIENTOITUNUT SIIAISHUOLTO
- TERAPEUTTINEN, KUNTOUTTAVA JA TURVALLINEN YHTEISÖ

Sijaishuollossa tapahtuvan kaltoinkohtelun ehkäiseminen tunnistamisen ja käytäntöjen muuttamisen kautta (Ennaltaehkäisemisen tavoite).

Kehittämisorientaation perustana on koulutusmyönteisyys. Osaaminen on jatkuvaa eikä se ole yksittäisen työntekijän varassa. X-ketju tuo sijaishuoltoon kokemustiedon lisäksi trauma- ja väkivaltatietoisuutta, vahvistaa arjen osallisuutta ja YK:n lapsen oikeuksien sopimusta kokemus- ja ammatillisen tiedon myötä.

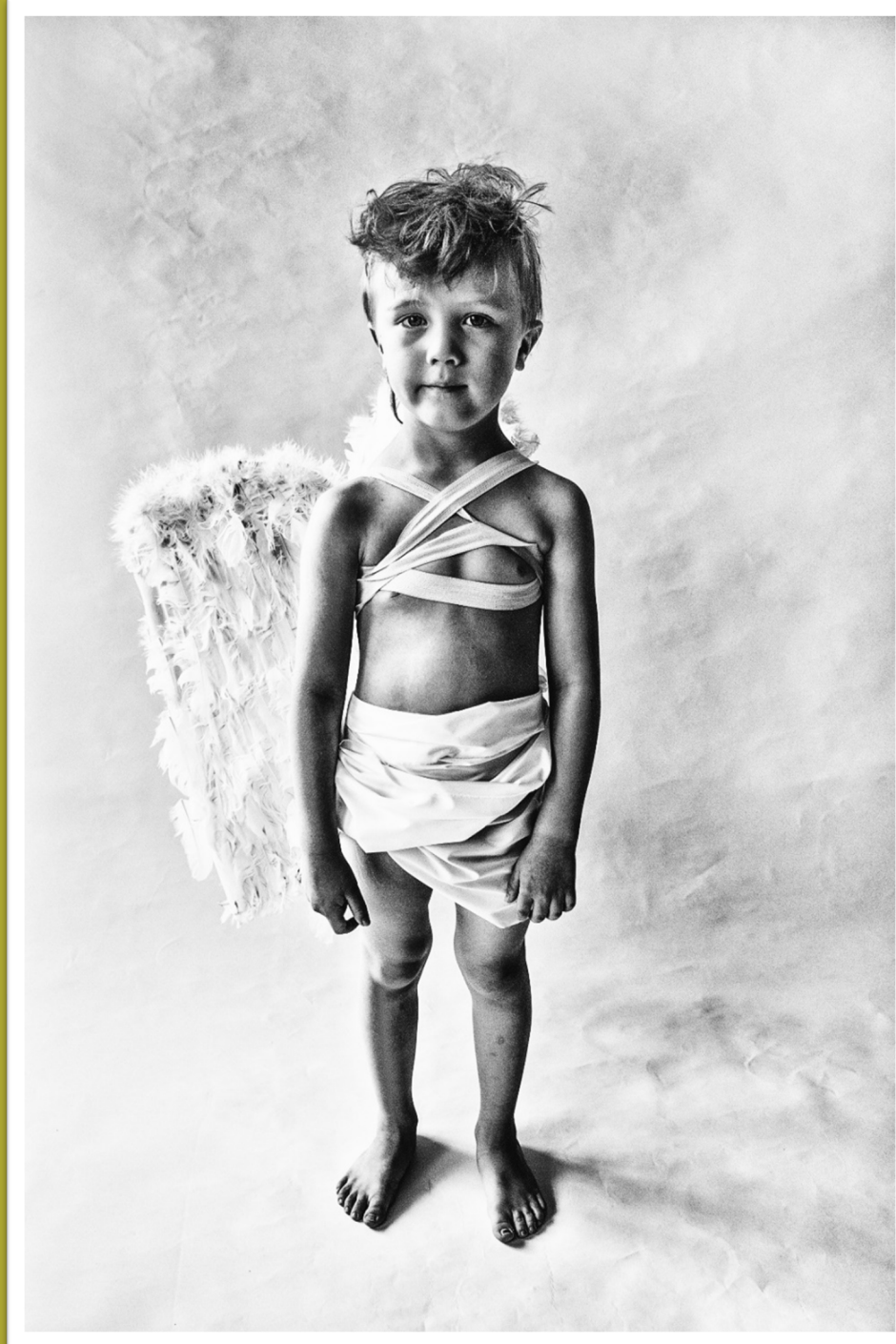
HYVITYS – mikä poistaa pahaa oloa? -Seminaarisarja yhteistyössä hankekumppaneiden kanssa 2022

Koulutuspäivät: Terapeuttinen arki sijaishuollossa yhdessä Traumaterapiakeskuksen kanssa

Valtion koulukotien ja Pohjolakodin kehittämisprosessit vahvistavat omaohjaajan ja nuoren välistä vuorovaikutusta sekä yhteisöjen osallisuusrakenteita.

Toiminnalliset työmenetelmät – Käyttöönottovalmennukset
X-ketju-hankkeen kehittämistä toiminnallisista menetelmistä (Arvot meissä -kortit, Oma Boxi – nuoren ja omaohjaajan väliseen työskentelyyn ja vakauttamistyöskentely).

Kansainvälinen yhteistyö

OMA BOXI

ARJEN OSALLISUUDEN KORTIT

nuoren ja omaohjaajan väliseen työskentelyyn

Työvälineen taustalla on ARJEN OSALLISUUDEN TYÖKALUT - valtion koulukotien ja Pesäpuu ry:n yhteinen kehittämisprosessi vuosina 2019-2020.

Tarkoituksena oli luoda osallistava prosessi, jossa ei tuoda valmista vaan kehitetään uutta yhdessä.

Näin syntyi Oma Boxi.

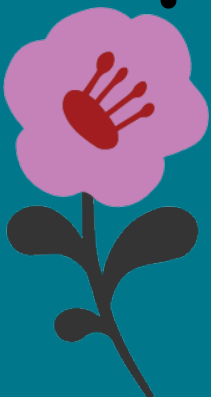

TAUSTAT

Kokemustieto:

- Koulukodeissa olevien nuorten haastattelut ja nuorten kanssa työskentelyt sekä Valtion koulukotien ohjaajien näkemykset.
- Myös Pohjolakodissa olleiden nuorten näkemykset otettiin mukaan.

Ammatillinen / teoreettinen tietopohja:

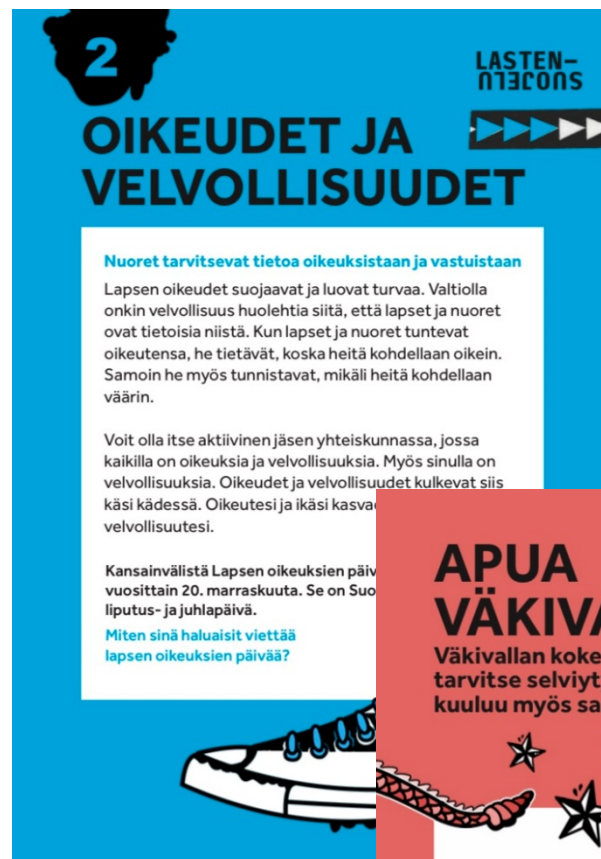
- YK:n lapsen oikeuksien sopimus, lastensuojelulaki ja rikoslaki.
- Väkivaltatietoinen ja traumainformoitu työote
- Ratkaisu- ja voimavarakeskeisyys
- Osallisuus ja toimijuus nuoren hyvinvoinnin vahvistajina

Yhteiskehittämisen tuloksena syntyi uudenlainen arjen osallisuuden työväline: **Oma Boxi – nuoren ja omaohjaajan väliseen työskentelyyn.**

Oma Boxi sisältää:

- Mustan tukevan boxin – musta laatikko
- Oma Boxi -logotarran
- 3 pakkaa, 65 korttia:
 - Ohjaajapakka
 - Lastensuojelutietous
 - Duunia & hommia
- Nuoren Oma Boxi –vihon + logotarran
- Tulostetaan ilmaiseksi Pesäpuun verkkokaupasta
 - Nuoren osallisuusmatriisiin
 - Passit

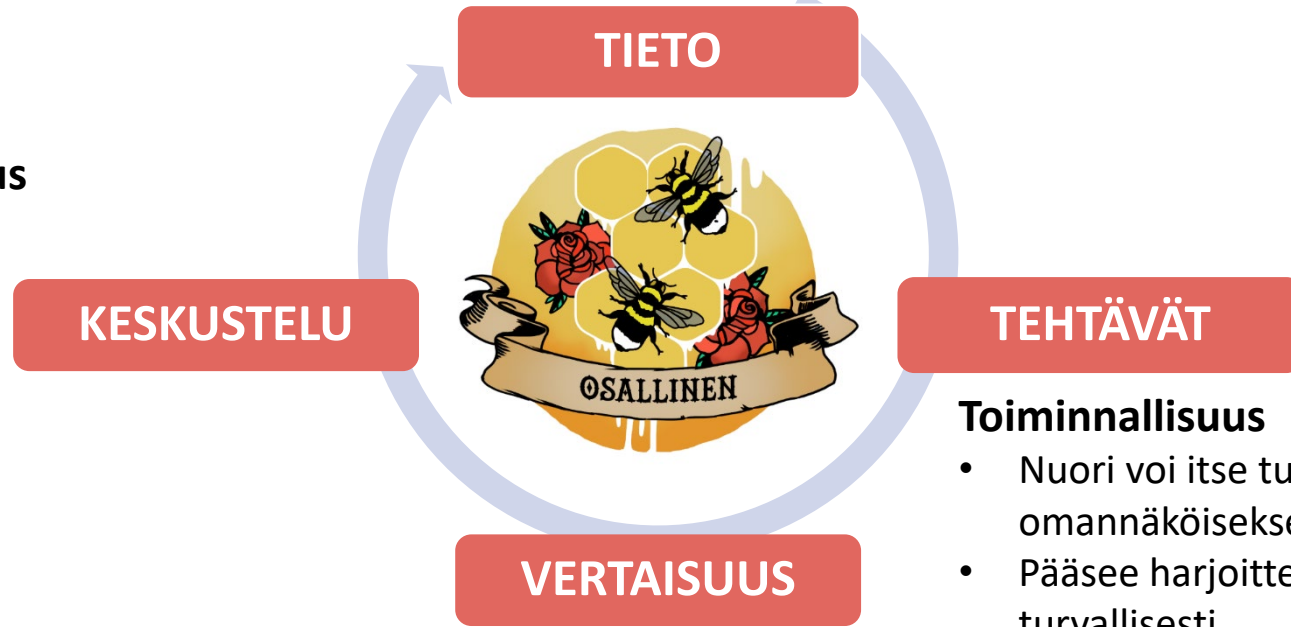
ELEMENTIT

Kuntouttava vuorovaikutus

- Asioiden puheeksi ottaminen
- Empatian vahvistaminen
- Vastavuoroista, ammatillisesti johdettua
- Yhteinen ihmettely ja pohdinta
- Nykyisyydessä olevien haasteiden käsitteleminen

Psykoedukaatio

- Psyykkinen hyvinvointi
 - Nuoren mielen hyvinvoinnin tukeminen tiedon avulla
- Toimintakyvyn vahvistaminen ja ylläpitäminen
 - Uusien asioiden oppiminen
 - Asioille tulee ymmärrystä ja sitä kautta myös nimi

Nuorilta nuorille

- Kortit on kehitetty pääosin nuorten kokemustiedon pohjalta.
- "En ole yksin."
- Toisen nuoren ajatuksia on helpompi ottaa vastaan

Toiminnallisuus

- Nuori voi itse tuunata laatikon ja vihon omannäköiseksi.
- Pääsee harjoittelemaan tärkeitä asioita turvallisesti
- Taitojen ja valmiuksien oppimista
- Elämäntaitojen (uudelleen) opettelemista

LASTENSUOJELUPAKKA

-
1. YK:n lapsen oikeuksien sopimus
 2. Oikeudet ja velvollisuudet
 3. Osallisuus
 4. Sosiaalityöntekijä
 5. Oma sosiaalityöntekijä
 6. Pärjään palaverissa
 7. Avo- ja sijaishuolto
 8. Huostaanotto
 9. Rahat & varat
 10. Hatkassa
 11. Rajoitustoimenpiteet
 12. Rikos & rangaistus
 13. Jälkihuolto
 14. Nuorelle

**Edetään
numerojärjestyksessä.
Kortit täydentävät toisiaan.**

OHJAAJAPAKKA

Minä

- Minä
- Millainen olen?
- Minun käyttöohjeeni
- Omat jutut ja harrastukset
- Lempiasioita
- Arvot meissä
- Unelmat

Omaohjaaja

- Omaohjaaja
- Omaohjaajan kanssa
- Omaohjaajatyön välitsekkäus

Minun tarinani

- Elämäntarina
- Verkostokartta, sukupuu ja elämänjана
- Vireystila
- Tunteet
- Rakkaus
- Rajat
- Rauhoittuminen

DUUNIA & HOMMIA

Yhdessä ja yksin

- Yhteinen tekeminen
- Yritetään tulla toimeen
- Myönteinen palaute
- Aikuinen on sinua varten
- Ystävä
- Yksin
- Ikävä
- #some

Arjen rutiinit

- Mun arki
- Mun huone
- Kouluarki
- Ammatti

Tsempparit

- Askel kohti unelmia
- Mahdollisuus!?

Terveys

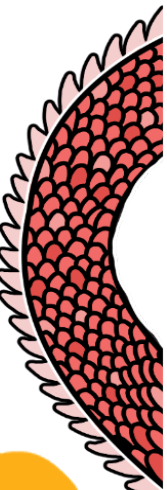
- Terveys
- Mielenterveys
- Seksuaaliterveys
- Seurustelu
- Uni
- Päihteet

Väkivaltatietoisuus

- Turvallisuus
- Oikeudenmukaisuus
- #Some ja seksuaalinen häirintä
- Miten tunnistan väkivallan?
- Väkivallan eri muodot.
- Apua väkivaltaan

- Ei
- Kyllä
- Tauko
- Nuoren oma kortti

YHTEINEN TEKEMINEN

"Hyvät asiat motivoivat."

Jokaisessa sijaishuoltopaikassa on yhteisiä asioita, joita tehdään porukalla. Voi olla yhteisiä päiviä, siivotaan, tehdään pihatöitä, kokataan, leivotaan, liikutaan tai lähdetään tekemään jotain nuortemukaista kivaa tekemistä.

DUUNIA & HOMMIA

Käy läpi aikuisen kanssa:

Millaista yhteistä toimintaa sijaishuoltopaikassa? Mistä et pidä? Mitä haluaisit lisää? Kerro aikuiselle, mitä haluaisit tehdä.

Nuorten ideoita sinulle:

- ☐ Ajetaan autolla musiikkia kuunnellen
- ☐ Pelataan yhdessä lautapelejä
- ☐ Askarrellaan kortteja läheisille tai toisillemme
- ☐ Istutaan yhdessä alas ja keskustellaan asioista
- ☐ Keskustellaan omasta tulevaisuudesta ja uneksitaan
- ☐ Käydään läpi sääntöjä ja sisäistetään uusia sääntöjä
- ☐ Mitä muuta?

"Tule mukaan
yhteiseen toimintaan."

MUN ARKI

"Oon sijoitettu niin nuorena, että kaikki minkä elämässä osaan oon oppinut laitoksissa."

HERÄTYS
AAMUPESU
AAMUPALA
KOULUPÄIVÄ+LOUNAS
PÄIVÄLLINEN
LÄKSYT
VAPAA-AIKA
ILTAPALA
ILTAPESU
NUKKUMAANMENO

Käy läpi aikuisen kanssa sinun arkeesi liittyviä asioita. Arjes on usein toistuvia rutiineja, joita pitää huolta siitä, että muistat nukkua, syödä, liikkua, käydä koulua ja tavata sinulle tärkeitä ihmisiä.

Arjen päiväohjelma kertoo asioista, joita teet tietyllä kellonajalla. Toivottavasti koet päivittäiset tekemiset merkitykselliseksi ja pystyt itse vaikuttamaan omaan arkeesi.

DUUNIA & HOMMIA

Mistä hyvä arki sinun mielestäsi muodostuu? Mitä kaipaavat arkeesi lisää? Onko jotain mitä toivoisit vähemmän? Mistä pystyt itsenäisesti huolehtimaan päivärytmissä? Mitä sinun tarvitsee vielä harjoitella? Missä tarvitset apua? Minkälainen päivärytmi sinulla on viikonloppuna?

MIELENTERVEYS

Mitä sinulle kuuluu?

On ihan ok, että välillä ahdistaa, pelottaa, on surullinen tai tuntee pettymystä. Nämä kuuluvat mielenterveyteen. "Välillä on ok olla ihan paskana."

Hyvään mielenterveyteen kuuluu, että jaksat tehdä asioita eikä tunteet kuormita tai lamausta sinua, vaikka sinulla olisikin haasteita.

Jos mielialasi haittaa toimintakykyäsi ja koet elämässäsi paljon kärsimystä, niin voidaan puhua mielenterveyden häiriöstä. Häiriö voi olla ohimenevää tai se voi olla pitkäaikaista.

Vakava mielenterveyden häiriö voi lamauttaa sinut täysin. Voi olla, että sinulla on kokemuksia, jotka ovat romuttaneet toimintakykyäsi. Muista, sinun ei tarvitse selviytyä yksin vaan pyydä apua.

Jos olosi tuntuu toivottomalta ja sinulla on itsetuhoisia ajatuksia, niin ota ne puheeksi aikuisen kanssa. On tärkeää miettiä jonkun toisen ihmisen kanssa asioita, jotka vahvistavat sinua haasteidesi keskellä.

Miten koet oman mielenterveytesi?

ihän paskana 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 elämäni kukoistaa

Palautetta

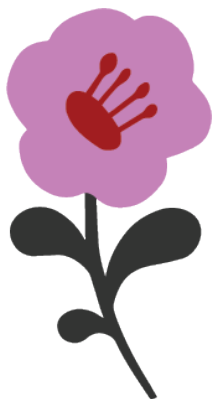

Valtion koulukotien kanssa kehitetyt kortit kattavat nuorten elämässä tärkeitä teemoja, ja niitä voi käyttää monipuolisesti sekä yksilö- tai ryhmätyössä.

- ”Parhaat keskustelut on syntynyt siitä kun aikuisen kanssa yhdessä mietiskellään korttien aiheita”
- ”Hypisteltiin kortteja kaikki yhdessä, jokainen sai valita yhden kortin ja keskusteltiin siitä sitten yhdessä”
- ”Yksi nuori innostui Minun käyttöohjeeni -kortista niin paljon, että teetimme siitä julisteen hänen huoneensa seinälle”
- ”Kortit helpottaa jokaisen työntekijän arkea! Ei ollut vaikea ottaa käyttöön”

Vakautumis- ryhmä

Tietoja ja keinoja
lapsuuden
kaltoinkohtelusta ja
traumaoireista
(CPTSD) toipumiseen

6.10.2021

Johanna Barkman &
Tiia Hipp Pesäpuun X-
ketju-hanke

Kompleksista traumatisoitumista aiheuttava kaltoinkohtelu

1. Toteutuu sellaisten henkilöiden taholta, joiden olisi pitänyt tarjota lapselle tai nuorelle turvaa ja suojelua.
(kaltoinkohtelu-termi)
2. Tapahtuu kehityksen kannalta haavoittuvassa vaiheessa. Kaikki kaltoinkohtelun vuodet, jota lapsi joutuu kokemaan, ovat suuri riski hänen terveydelle ja hyvinvoinnille.
3. Se on usein pitkäaikaista ja jatkuvaa.

Vakautumisopas terapeuteille ja traumatisoituneille. Traumaterapiakeskus 2019

PTSD & CPTSD

Kompleksisen traumatisoitumisen vaikutukset elämään ovat paljon laajemmat kuin yksittäisten traumaattisten tapahtumien.

PTSD oireiden, jotka ovat mm. mieleen tunkeutuminen, välttämisoireet, mielialan- ja ajattelun vaikeudet, vireyteen liittyvät vaikeudet lisäksi kompleksisesti traumatisoitunut voi kokea **vaikeuksia tunne-elämässä, ihmissuhteissa ja oman elämän tapahtumien ja elämäntarinan muodostamisessa.**

Myös **käsitys itsestä voi olla vääristynyt ja negatiivinen**, myös eriasteisia dissosiaatio-oireita esiintyy.

Vakautumisopas terapeuteille ja
traumatisoituneille. Traumaterapiakeskus 2019

Vakautumisryhmän tavoitteet ja toimintaperiaatteet

- Antaa ensitietoa varhaisten kaltoinkohtelukokemusten vaikutuksista aikuisuuteen
- Esitellä keinoja jokapäiväisestä elämästä selviytymiseen – psyykkisen toimintakyvyn kohottaminen, tunteiden säätelykeinojen opettelu ja omien voimavarojen tunnistaminen
- Tarjota vertaistukea, yhteenkuuluvuuden tunnetta ja kokemusta siitä, että on olemassa muitakin, joilla on samankaltaisia oireita ja pulmia.

Vakautumisryhmä

- Malli on kehitetty Traumaterapiakeskuksessa
- Keskeisiä teemoja ovat
 - 1) aktivoituvien traumaoireiden ja tunteiden vaikutus toimintakykyyn
 - 2) mentalisaation eli mielellistämisen käyttö oman mielen ymmärtämisessä
- Osa-alueet ovat TIETO, KESKUSTELU, HARJOITUKSET ja TEHTÄVÄT

Oivalluksia ryhmästä

- Tunteita tulee niin paljon, että kaatuu. Vihaa, surua, kaikkea pelottavaa. Toive siitä, että jonain päivänä voisi olla ehjä - sillei ehjä tarina. Ei sillei, että on erillinen tarina. Kaikki on mussa. Kaikki on osa minua. Vaikken hyväksy niitä tekoja. En anna niiden määrittää elämää.
- En ole ”vinossa”
- Traumaoireet ovat pysyviä, aina mukana. Pysyvä osa itseä, joskin viime aikoina lieventynyt. vähentynyt. Ne ovat kuin leimasimia. Nyt yritän leimata ”no hätä” ja rauhoittua.
- Omien tarpeiden kuunteleminen, kertominen ja El:n sanominen. Halu auttaa muita, laittaa aina itsensä taka-alalle. Nyt olisi aika laittaa itsensä etusijalle, siksi tunteetkin on hankalia.
- On helpompi tehdä asioille jotakin, kun tietää, mistä ne johtuu.
- Kova vaatimustaso itseä kohtaan.
- Lähipiirit myös reagoivat. Voi olla myös heille vaikeaa.

ARVOT MEISSÄ – kohti mielen hyvinvointia

Työntekijöiden työn tueksi kirkastamaan asiakastyön arvoja.

Työskentelyn tavoitteena on kirkastaa elämän suuntaa ja sitä kautta lisätä ihmisten ja yhteisöjen hyvinvointia.

Syntynyt yhteiskehittämisen tuloksena vuosina 2018–2020. Korttien kotipesä on Pohjois-Savon nuorten **Kokemuskuulijat-kehittäjäryhmä**, joka alkoi vuonna 2018 kehittää vertaisarviointia perhehoitoon yhdessä lastensuojelun ammattilaisten kanssa.

Arvot meissä -korttien avulla voimme pohtia asioita, jotka ovat meille merkityksellisiä ja tärkeitä: Mitkä asiat edustavat meille hyvää? Mitä asioita haluamme vaalia omassa itsessämme? Mitä arvostamme kanssaihmisissä, yhteiskunnassa ja maailmassa? Jos jokin asia on meille merkityksellinen, se kertoo arvoistamme.

A) Itsetuntemuksen apuväline yksilötasolla

- Omien arvojen selkiyttäminen: Mitkä asiat ovat minulle tärkeitä?
- Identiteetin vahvistaminen: Millainen minä olen?
- Valintatilanteiden tuki: Millaisiin asioihin päätökseni ja valintani perustuvat?

B) Vuorovaikutuksen opas ihmisten ja yhteisöjen kesken

- Siltojen luominen: Mitkä arvot meitä yhdistävät?
- Vuorovaikutuksen edistäminen: Mihin arvoihin kanssakäyminen perustuu?
- Ylisukupolvisten ketjujen katkaiseminen ja vahvistaminen: Mitä kasvatuksen ja vuorovaikutuksen kautta siirtyviä arvoja haluan jättää taakse, mitä jatkaa?

C) Yhteiskunnassa ja globaalisti näkyvät arvot

- Millaisia arvoja näen yhteiskunnassamme? Mitkä ovat maailmanlaajuisia arvoja?
- Miten nämä arvot vaikuttavat minun tai kanssaihmisteni toimintaan?

Kiitos!

LASTENSUOJELUPAKKA

OIKEUS

- Elää turvassa
- Huolenpitoon ja hoitoon
- Tuntea hellyyttä
- Kasvaa omaan tahtiin
- Olla oma itsensä
- Olla samanarvoinen kuin muut
- Sanoa mielipiteensä ja vaikuttaa
- Tietää ja saada tietoa
- Oppimiseen ja koulunkäyntiin
- Leikkiin, vapaa-aikaan ja lepoon

YK:N LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUS (LOS)

Tiesitkö tämän lapsen oikeuksien sopimuksesta?

Sopimus koskee jokaista alle 18-vuotiasta. Se kertoo mitä lapset tarvitsevat voidakseen elää hyvää elämää. Valtion on taattava mahdollisimman hyvät edellytykset lapsen kehitykselle.

Lapsen oikeudet ovat sinua varten. Sinulla on oikeus erityiseen suojeluun. On tärkeää, että sinusta huolehtivat aikuiset tuntevat lapsen oikeudet ja niitä koskevat velvollisuudet. Lasten oikeudet ovat aikuisten velvollisuuksia.

VINKKEJÄ

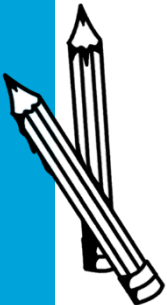
Yhteisökeskustelu työntekijöiden kesken oikeuksista

- Toteutuvatko lasten oikeudet sijaishuoltopaikassamme?
- Kuinka itse edistän niitä?
- Toimimmeko työyhteisönä samalla tavalla/tasapuolisesti?
- Onko jotain missä voimme kehittyä?

Tiedon lisääminen lapsen oikeuksista nuorille

- Kortin 1. oikeuksien läpikäynti nuorten kanssa.
- Uuden nuoren kanssa heti sijoituksen alussa.

Keskustelu: Mitkä ovat nuorten mielestä tärkeimpiä oikeuksia ja kuinka ne toteutuvat?

LASTENSUOJELUPAKKA

Kortti nro 4 Sosiaalityöntekijä on sinua varten.

- Mitä muita oikeuksia sijaishuollossa olevalla nuorella on?
- Pohditaan kortin pohjalta myös sosiaalityöntekijän roolia nuoren sijoituksen aikana.

Tietoisuus sosiaalityöntekijästä

- Onko nuorella sosiaalityöntekijän yhteystiedot?
- Onko nuoren ja sosiaalityöntekijän kahdenkeskiset tapaamiset toteutuneet?

Kortti nro 11 Rajoitustoimenpiteet

- Uuden nuoren kanssa on hyvä tutustua rajoitustoimenpiteisiin ennakoon.
- Jo sijaishuollossa olevan nuoren kanssa rajoitustoimenpiteitä voi kerrata ja keskustella mahdollisista kokemuksista.
- Rajoitustoimenpiteistä puhuminen lisää avoimuutta, keskustelevaa kulttuuria ja luo turvallisuuden tunnetta.

VINKKEJÄ

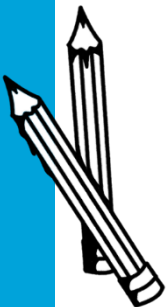
Kortti nro 8 Huostaanotto

- Sijoituksen ja huostaanoton perusteet voivat mennä nuorelta ohitse. Kortissa olevat kysymykset ovat tärkeitä ja niihin voi palata useamman kerran sijaishuollon aikana.
- Näistäkin kysymyksistä voi jutella nuoren lähipiirin kanssa.

Kysymyslista: miksi olet sijaishuollossa?

Ota puheeksi sosiaalityöntekijän tai omaohjaajan kanssa seuraavat asiat:

- Sijaishuoltopaikkani on ...
- Hyviä asioita siellä ovat...
- Epäkohtia tai asioita, joita pitäisi kehittää ovat...
- Mitkä ovat huostaanottoni / sijoitukseni perusteet ja tavoitteet?
- Miksi olen vielä sijoitettuna / huostaan otettuna?
- Miten voin itse vaikuttaa näihin asioihin?
- Mitä ammatillaiset voivat tehdä hyväkseni?
- Mitä vanhempani voivat tehdä hyväkseni?
- Mitkä ovat omat tavoitteeni liittyen edellä mainittuihin asioihin?
- Lisäksi haluaisin vielä tietää
(Voit kysyä jotain sijaishuoltopaikastasi tai muusta sijoitukseesi liittyvästä asiasta).

VINKKEJÄ

Uuden nuoren kanssa

TUTUSTUMINEN

**MINÄ /MINUN KÄYTTÖOHJEENI/
MILLAINEN OLEN?/OMAT JUTUT/
LEMPIASIOITA**

- Tutustuminen on molemminpuolista, muista kertoa myös itsestäsi.

TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN

- Kuinka usein vietämme omaohjaaja-aikaa?
- Milloin käymme läpi Oma Boxi –kortteja?
- Osallistuuko työskentelyyn useampi omaohjaaja?
- Mitkä ovat nuoren toiveet? Nuoren toiveiden huomiointi.

SUUNNITELMAN TEKEMINEN

- Mitä kortteja käymme läpi seuraavalla kerralla?

VINKKEJÄ

Tutun nuoren kanssa

MILLAINEN SUHDE MEILLÄ ON?

**MINÄ /MINUN KÄYTTÖOHJEENI/
MILLAINEN OLEN?/OMAT JUTUT/
LEMPIASIOITA**

- Ohjaaja tai nuori haastattelee. Voitte myös arvata toistenne vastauksia.

MITÄ OHJAAJA JO TIETÄÄ?

- Olemmeko työstäneet oikeita asioita?
- **UNELMAT/ARVOT/**
- **MENNEISYYS/RAJAT**
- Välitsekkaus, miten meillä menee?
- Tutustutaan korttien teemoihin. Mistä asioista meidän pitäisi vielä puhua? Valitkaa molemmat teemakortteja.

SUUNNITELMAN TEKEMINEN

- Mitä kortteja käymme läpi seuraavalla kerralla?

Vireystila

- Vireystilan tunnistaminen tärkeää, jotta arki sujuu. Omaan vireystilaan voi myös vaikuttaa.
- Vireystila vaikuttaa ihmisen psyykkiseen ja fyysiseen toimintavalmiuteen, tunteiden säätelyyn ja ajatukseen siitä, millainen minä olen.

1. Keskustelu nuoren kanssa vireystilan merkityksestä.
2. Oman kehon kuuntelun harjoittelu:
 - Oletko väsynyt/energinen/keskittynyt..?
 - Kuinka olet nukkunut?
 - Mitä olet tänään syönyt?
3. Tietoisuus siitä, millainen olo minulla on ja mihin pystyn tänään?
 - Ajattelenko johdonmukaisesti ja pystynkö keskittymään?
 - Pystynkö kestäämään kohonnutta vireyttä ja käsittelemään sitä?
 - Kykenenkö olemaan kiinnittyneenä nykyhetkeen?
4. Miten muutan vireystilani?

VINKKEJÄ

Yhteisön osallistaminen

Yhteisiä keskusteluaiheita

- Onko laitoksen sisällä teemoja, joista pitäisi puhua yhdessä, esim. nuorten välinen seurustelu, rajojen asettaminen (mitä kerron ja kenelle), #Some..

Pienryhmäkeskustelut

- Onko ohjaajalla teemoja, joista voisi keskustella pienryhmässä esimerkiksi omien nuorten kanssa?
- Mitä tietoa nuoret tarvitsevat?
Väkivalta/päihitteet/seksuaaliterveys...

Keskustelut oman nuoren kanssa

- Anna omalle nuorelle tehtäväksi valita teema, josta hän haluaisi keskustella kanssasi kahden kesken.

DUUNIA & HOMMIA

"Sinussa on enemmän voimaa kuin ikinä uskotkaan."

NUORET KERTOVAT

Miten väkivaltaista tilannetta voi muuttaa?

"Alkaa tunnistamaan väkivallan muotoja. Ymmärtäminen, ettei jatkuva paska tunne ja altavastaaminen ole normaalia."

"Ymmärtää että vaikka välittäisi ja rakastaisi toista, se ei silti velvoita kestämään väkivaltaa tai tekemään väkivaltaa."

"Kelailee itsensä kanssa menneitä kokemuksia, kuinka toimi, kuinka olisi voinut toimia eri tavoin, kuinka aikoo toimia seuraavalla kerralla?"

"Opettelee ilmaisemaan itseään terveellä tavalla, opettelee tuntemaan itsensä, opetella olemaan erimielitä turvallisesti. On ihan ok olla erimielitä."

Lähde: Nuorten väkivaltafoorumi 2019.
Ensi- ja turvakotienliitto, Pesäpuu & THL

Väkivallan tunnistaminen ei välttämättä väkivaltaiselle käyttäytymiselle voi sokea helppoa kertoa toiselle. Siksi väkivallasta tulla normaalia. Se voi alkaa pienestä ja mutta pikkuhiljaa se voi raastua ja muut

Väkivallan kokemus on hyvin yksilöllistä. väkivallan eri muodoista kertovaa korttia sisältöä aikuisen kanssa. Voit halutessasi väkivallan muotoja olet nähnyt, kokenut

Väkivallan tunnistaminen on tärkeää. Sillä on oma roolinsa kokemuksille eikä pelko tai häpeä estä puhumasta.

TUTUSTU KORTTEIHIN OMAN ELÄMÄNTARINASI KAUTTA

Näin pystyt hyödyntämään kortteja paremmin.

- Voit saada ymmärrystä siitä, miten joistakin asioita on helpompaa puhua kuin toisista.
- Voit löytää sanoja ja tapoja, miten asioista on hyvä puhua juuri sinun nuoresi kanssa. Näin nuori ymmärtää kortin sanoman paremmin.
- Saat kosketuksen siihen, millaisista lähtökohdista ja arvoista käsin käsittelet asioita.
- Otamme mielellämme vastaan palautetta työskentelystäsi nuorten kanssa.

Onnea matkalle!

